

κ.ά.) — Δασκαλογιάνν., Τραγούδ. Δασκαλογιάνν. στ. 911, γιορτανιλίκι Κρήτ. γιορδαλ-λίκι Κάμπ. Κάσ. 'ορδαλ-λίκι Κάμπ.

Τὸ Τουρκ. *gerdanlık* = περιδέραιον.

1) *Γιορτανί 1*, τὸ ὅπ. βλ., Θράκ. (Τσακίλ.) Κάμπ. Κρήτ. (Σφακ. κ.ά.) Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ. κ.ά.) — Δασκαλογιάνν., ἐνθ' ἀν.: *Τ'ν ἔδωκε καὶ μιὰ ἀρμαθιὰ φλουριά γιὰ γεοδανλίζ'* Τσακίλ. Γεμενιὰ τρία, γιορτανιλίκι ἀργυρόν ἓνα Σφακ. || Ποίημ.

Καὶ κορασίδες παχουλές μὲ τὰ γιορτανιλίγια Δασκαλογιάνν., ἐνθ' ἀν. Συνών. βλ. *γιορτανί 1*.

2) *Γιορτανί 2*, τὸ ὅπ. βλ., Καππ. (Μισθ.): *'Εγὼ πάλ' τὰ γκερτανούχια ντὲν τὰ 'ράντ'σα* (ἐγὼ πάλι τὰ στολίδια δὲν τὰ εἶδα, δὲν τὰ πρόλαβα στὴν ἐποχή μου). β) *Γιορτανί 2β*, τὸ ὅπ. βλ., Κρήτ. (Σφακ.)

γιορτανούλι τό, ἐνιαχ. γκιουρτανούλ' Μακεδ. (Βλάχστ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γιορτανί*, ὅπου καὶ *γκιουρτανί*, καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οὐλί.

Μεταφ. κατὰ πληθ., οἱ ὄρχεις.: *'Η γκαμπριάνον μὲ τὰ γκιουρτανούλια* (τὸ πέος μετὰ τῶν ὄρχεων). Πβ. καὶ *γιορτανί 3*.

γιορτανούσα ἐπίθ. Μακεδ. (Ρουμλ.) γιορτανούσια Θεσσ. (Κρυόβρ.) *γιουρτανούσα* Μακεδ. (Χαλκιδ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γιορτανί* καὶ τῆς παρaxyγ. καταλ. -οὐσα.

Γιορτανάτος 2, τὸ ὅπ. βλ., Μακεδ. (Ρουμλ. Χαλκιδ.): Ἄσμ.

Πέριδά μου γιουρτινούσα καὶ καμαρουτή, δὲ φουβᾶσι μέσ' 'ς τὰ πλάγια μού' καὶ μουναχί; Χαλκιδ. 2) *Γιορτανάτος 2β*, τὸ ὅπ. βλ., Θεσσ. (Κρυόβρ.)

γιορτανώνω ἡ, ἐνιαχ. γιουρτανώνω Μακεδ. (Ρουμλ.) 'Εκ τοῦ οὐσ. *γιορτανί* καὶ κάτ' ἀναλογίαν πρὸς ἄλλα εἰς -ω θηλ. Πβ. *'Αράπω, μπιρμπίλω, μπουνοφούρω*.

'Ορνις φέρουσα πτίλωμα εἰς τὸν λαϊμόν της: *Γιουρτανώνω ἀρνιθούλα μου, δὰ σὶ ξικουκαλίσουν* (δὰ = θά).

γιορτάζω, ἐορτάζω λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Κάσ. Κρήτ. Πόντ. (Οἶν.) Σίφν. κ.ά. ἀορτάζω Κίμωλ. 'ορτάζω Κρήτ. Πελοπν. (Δημητσάν.) Σχιν. *ιουρτάζω* Μακεδ. (Γαλατ. Δρυμ.) *γιορτάζω* κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰνέπ. Οἶν. κ.ά.) Τσακων. (Χαβουτσ.) *γιορτάζ-ζω* Χίος (Πισπιλ. Ποταμ.) *γιορτάζω* Εὐβ. (Βρύσ. κ.ά.) Πελοπν. (Μάν.) *γιορτάζω* βόρ. ιδιῶμ. *γιορτάζω* Πελοπν. (Ἀρκαδ. Δίβρ. Καρδαμ. Λάμπ. Λάστ. Λεντεκ. Λευκτρ. Μεσσην.) Πόντ. (Τραπ.) *γιορτιάζω* Καππ. (Μισθ.) *γιορτιάζω* βόρ. ιδιῶμ. *γιορτιάζ-ζω* Εὐβ. (Κονίστρ. Κουρ. Κύμ. 'Οξύλιθ. κ.ά.) *γιορκιάζω* Κύπρ. — Χ. Παλαίσι., *'Ηπειρ. ἀγ.*, 13 *γερτιάν-νον* Λυκ. (Λιβύσσ.)

Τὸ ἀρχ. *ἐορτάζω*. 'Ο τύπ. *γιορτιάζω* καὶ εἰς Πεντάτευχ. (ἐκδ. Hesseling) *'Εξοδ.* 12,14.

Α) Ἀμτβ. 1) Ἄγω ἐορτήν, συνήθως ὀνομαστικὴν, ἀλλὰ καὶ θρησκευτικὴν, πανηγυρίζω κοιν.: *Γιορτάζω σήμερα. Ποιὸς γιορτάζει σπῖτι σας; Οἱ Γιάννηδες γιορτάζουν δέκα φορὲς τὸ χρόνο. 'Ο κύριος τάδε οὔτε ἐορτάζει οὔτε δέχεται* (μικρὰ ἀγγελία εἰς ἐφημερίδα ὑπὸ μὴ ἐπιθυμοῦντος ἐπισκέψαι κατὰ τὴν ἐορτήν του). *Χτὲς γιόρταζε ἡ ἐκκλησία μας. Αὐτὸς γιορτάζει κάθε μέρα* (ἐπὶ ἀργοσχόλου) κοιν.

Αὐτὸς γιορτάζει σήμερι (ἐπὶ ἔχοντος ιδιόκτητον ναὸν εἰς τὸν ὁποῖον κάμνει λειτουργίαν καὶ πανηγυρίαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς του) Χίος (Νένητ.) *'Αποστότες δὰ ἐορτάζουνε τῶν Εἰσοδίων Σίφν. Αὐθριο γιορτιάζω, σὰς περιμένω Πελοπν. (Καρδαμ.) Παλιακά πααίναμ' οὔλοι μαζί μὲ τραγούδια καὶ γκάιτα 'ς αὐτοὺν ποὺ γιόρταζε Μακεδ. (Ρητίν.) 'Η Παναγιά ἡ Δέσποινα γιορτάζ-ζει 'ς τὲς ὁχτῶ τοῦ Σετέβρη Χίος (Ποταμ.) 'Η 'Εδηγήτρια ἀορτάζει δέκα πέντε μέρες' εἶναι τὸ σαραντάμερο (ὁ ναὸς τῆς Παναγίας τῆς 'Οδηγήτριας ἐορτάζει μετὰ 15 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐνάρεως τῆς Τεσσαρακοστῆς) Κίμωλ. *Μιθαύριον γιορτάζ' ἡ μάνα μ' βόρ. ιδιῶμ. 'Εγὼ δὲ γιορτάζω, ἔχου λύπη* (ἐπὶ πενθοῦντος διὰ θάνατον οἰκείου, προσφιλοῦς προσώπου) Πελοπν. (Μάν.) *Τ'ς ἁγία-Κυριακῆς εἴχαμ' παγ' γύρ' ἰδῶ, γιόρταζε ἡ ἐκκλησία Θεσσ. (Τρίκερ.) Χτὲς γιόρτασ' οὐ Γιάνν'ς 'Ηπ. (Ζαγόρ.) 'Ορτάζει, ἔχει τ' ὄνομά της* (ἄγει τὴν ὀνομαστικὴν τῆς ἐορτῆς) Σχιν. *'Εγὼ γιορτιάζ-ζω 'ς τὲς εἰκοσιμία τοῦ Μάη Εὐβ. (Κουρ. κ.ά.) Νὰ ζῆτε, νὰ γιορτάζετε!* (εὐχὴ) Χίος ('Εγρηγόρ.) || Ἄσμ.*

Μὰ σήμ-μερα τ' ἀγι-'Ανδωνιοῦ γιορτάζ-ζει τὸ χωργιό μας, γλένδι, ποὺ δὲ γινόντανε ἀλ-λοῦ σὰν τὸ δικόμ μας

Χίος (Ποταμ.) β) Ἀπρόσ., *γιορτάζει* = ἔρχεται ἐορτὴ Καππ. (Μισθ.): *'Αιντι δωροφτᾶτ' ἄς βάλομ' τὰ κλωχάρεις ἀπὸς, ἄς γήφωμ' τὰ καντήλια, γιορτιάσε* ('Αιντε, μὲζεψτε, ἄς βάλωμε τ' ἀδράχτια μέσα, ἄς ἀνάψωμε τὰ καντήλια, ἦλθεν ἐορτὴ) 2) Τρώγω ἀρτυμένα φαγητὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν πρὸ τῆς νηστείας Πόντ. (Ἰνέπ. Κερκσ. Κρώμν. Οἶν. Τραπ.): *'Απόψ' θὰ γιορτιάζωμε Κρώμν. Τραπ. Συνών. ἀποκρεῦω 1, ἀπονηστίζω 1. 3) 'Απέχω ἀπὸ τὸ κρέας καὶ ἀπὸ ἀρτυμένα φαγητὰ, νηστεύω Πόντ. (Οἶν. Τραπ.): *Πότε νὰ γιορτάζωμεν;* (πότε θὰ νηστεύσωμεν, θὰ ἔχωμεν τεσσαρακοστήν;) Οἶν.*

Β) Μετβ. 1) Τελῶ ἐορτήν, πανηγυρίζω πρὸς τιμὴν ἁγίου ἢ προσώπου τινὸς ἢ γεγονότος κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰνέπ. κ.ά.): *Πότε γιορτάζετε τὸ γιό σας; Πρέπει νὰ γιορτάσης τὴν ἐπιτυχία σου στὶς εἰσαγωγικὲς* (ἐνν. ἐξετάσεις στὸ Πανεπιστήμιον) κοιν. *'Εφέτος δὲ θὰ γιορτάσουμε τὸ Τζώρτζη μας Κεφαλλ. 'Εγιορτάζανε τὴ γιορτὴ τοῦ μοναστηριοῦ τους Πελοπν. (Λάστ.) Τὸν αἰ-Μόδιστου τὸν γιορτάζ'νι οἱ τσουπάν'δεις Εὐβ. ('Ακρ. κ.ά.) Τ'ἁγιον Παντελεήμονα ἦρθαν οἱ Γιουμανοὶ νὰ μᾶς κάφουν καὶ τ' γιορτάζωμ' πονλὺ καὶ βγάζ' λόγον ἢ παπλᾶς Θεσσ. (Τρίκερ.) *'Ηρθι ἡ Λαμπρὴ κ' ἤθελαν νὰ γιορτάσουν τ'ν 'Ανάστασ' τ' Κ'στοῦ* (ἐκ παρὰμυθ.) Ἡπ. (Ραδοβύζ.) *'Αγίε Λευτέρη, τῶαί 'λευτέρωσέ την τζαί νὰ σοῦ κάμη ἄρτους νὰ σὲ γιορτάζ-ζη Χίος (Πισπιλ.) Μὲ 'γειὰ νὰ γιορτάζιτι τὸ ὄνομά σας!* (εὐχὴ πρὸς ἐορτάζοντα) Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Σισάν. κ.ά.) *'Απὸ καλὸ νὰ δόνε γιορτάζετε* (ὁμοίως) Κεφαλλ. *'Οποῖος μὲ πιστεύει καὶ γιορτάζει τὴ γιορτὴ μ', θέρμη νὰ μὴν τότε πιάνη!* (λέγει ἡ κεφαλὴ τοῦ 'Αγ. 'Ιωάννου' ἐκ διηγ.) Θράκ. (Φανάρ.) || Φρ. *Τοῦ γιόρτασαν!* (εὐωχῆθησαν λαμπρῶς ἐπὶ κλεπτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔφαγον τὸ κλοπιμαῖον ζῶν ἢ ἐπὶ λύκων, οἱ ὁποῖοι ἔφαγον ἀπομωμένα ζῶα) Ἡπ. (Ζαγόρ.) *Τοῦ γιόρτασι γιὰ καλὰ!* (ἐπὶ ἐορτάζοντος ὁ ὁποῖος παρέτεινε πέραν τοῦ δέοντος τὴν ἐορταστικὴν εὐωχίαν) Εὐβ. ('Ακρ. κ.ά.) *Τοῦ γιόρτασαν καλὰ τὰ πιδιά ἀπόφι!* (διεσκεδάσαν καλὰ) αὐτόθ. Συνών. φρ. *τὸ γλέντισαν γιὰ καλὰ!* || Γνωμ.*

'Αποβραδὺς γιόρτασέ με καὶ τὸ πουργὸ δούλεψέ με (ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, λόγῳ ἐορτῆς, πρέπει νὰ γί-

